

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหา และความสำคัญของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดสภาพของสังคมโลกใหม่ ส่งผลให้โลกมีสภาพไร้พรมแดนที่กำลังเติบโตตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทัศนคติวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของพลเมืองประเทศต่างๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน (อนุสรณ์ ธรรมใจ. 2549 : 19) การไหลบ่าเข้ามาลงทุนกิจการในประเทศไทยจากกลุ่มทุนต่างชาติทำให้คนจำนวนไม่น้อยหวั่นเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. 2550 : 56-60) ผลกระทบที่เห็นได้ชัดของทุนข้ามชาติคือ ความสามารถในการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบเงินทุน และสินทรัพย์ข้ามพรมแดนของรัฐบาลได้อย่างไร้พรมแดน ลดความสำคัญของตำแหน่งที่ตั้งทางการผลิตแสวงหาวัตถุดิบจากสถานที่ต้นทุนต่ำ (พงษ์เทพ สันติกุล. 2549 : 216-259) การปิดโรงงาน และเลิกจ้างเพราะต้นทุนการผลิตในไทยสูงกว่าประเทศอื่นจำเป็นต้องย้ายฐานการผลิตทันที และพร้อมที่จะกลับมาหากต้นทุนต่ำกว่าประเทศอื่นได้ จะเห็นได้ว่าถ้าประเทศไทยยังผูกติดกับระบบเศรษฐกิจทุนนิยมของโลกมากไปก็อาจเกิดความเสียหายสูง (พิริยะ ผลพิรุฬห์. 2553 : 38-68) จากการพัฒนาที่ผ่านมาได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิต และวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม จากสังคมเกษตรกรรมที่ผลิตเพื่อการยังชีพมาสู่สังคมกึ่งอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการพาณิชย์ ส่งผลให้เกิดแรงงานรับจ้างขึ้นจำนวนมาก และกลายเป็นกลุ่มคนอีกชนชั้นหนึ่งของสังคมไทยขึ้นมา ต่อมาเมื่อกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในด้านต่างๆ ผลกระทบย่อมตกแก่แรงงานเหล่านี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในด้านรูปแบบการผลิต และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ (เกษียร เตชะพีระ. 2538 : 50-58)

ปรากฏการณ์การย้ายถิ่นข้ามพรมแดนเป็นสภาวะการณ์ที่ถูกละเลยยกขึ้นมาให้ความสำคัญของรัฐบาลแทบทุกประเทศ (อรรถพงษ์วิชัย. 2553 : 8) การย้ายถิ่นข้ามชาติเป็นประเด็นที่ทวีความสำคัญมากขึ้นในทุกภูมิภาคของโลกซึ่งได้ถูกกำหนดเป็นนโยบายของประเทศต่างๆ (กฤตยา อาชวนิจกุล. 2546 : 1) มีการคาดการณ์ว่าในศตวรรษที่ 21 นี้จะเป็นศตวรรษของการย้ายถิ่นข้ามชาติ และปรากฏการณ์นี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และการเมืองอย่างไม่เคยเกิดขึ้นในประชาคมโลกมาก่อน “แรงงานข้ามชาติ”

หรือ “แรงงานต่างด้าว” เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งสู่อีกประเทศหนึ่งโดยมีลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับอีกสังคม และ/หรืออีกวัฒนธรรมหนึ่งผ่านการว่าจ้างแรงงาน ซึ่งการเคลื่อนย้ายลักษณะดังกล่าวนี้เกิดขึ้นในแทบทุกภูมิภาคของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่การสื่อสารคมนาคม ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของมนุษย์ดังเช่นอดีต ผนวกรวมกับปัจจัยทั้งทางเศรษฐกิจสังคมการเมือง และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีความรวดเร็ว และซับซ้อนมากขึ้นจนอาจกล่าวได้ว่า “แรงงานข้ามชาติ” เป็นอาการอย่างหนึ่งอันเกิดจากภาวะ “ทุนนิยมโลกาภิวัตน์” (สุริยา สมุทคุปดี และพัฒนา กิติอาษา. 2538 : 88-89)

แรงงานข้ามชาติเป็นปรากฏการณ์ของวัฒนธรรมโลกาภิวัตน์ที่มีลักษณะร่วมที่สำคัญห้าประการ (สุริยา สมุทคุปดี และพัฒนา กิติอาษา. 2538 : 88-89) ได้แก่ประการแรกเป็นปรากฏการณ์ระดับนานาชาติเนื่องจากการเดินทางจากประเทศหนึ่งเข้าไปทำงานในอีกประเทศหนึ่งจากระบบเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมหนึ่งเข้าไปติดต่อสัมพันธ์ (ผ่านการจ้างงาน) กับอีกระบบหนึ่งสะท้อนให้เห็นว่าพรมแดนของรัฐชาติที่เคยถูกปิดกั้นด้วยอุดมการณ์ทางการเมืองหรือการกีดกันทางเศรษฐกิจในช่วงสงครามเย็นได้เปิดกว้างมากขึ้น (พัฒนา กิติอาษา. 2538 : 45-48) ประการที่สองแรงงานข้ามชาติแท้ที่จริงก็คือการไหลเวียนของกำลังคนในวัยทำงานจากประเทศที่ระบบเศรษฐกิจที่มีภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก ไปยังประเทศที่มีอุตสาหกรรม และบริการเป็นหัวใจสำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศ จากประเทศที่ยากจนกว่าไปยังประเทศที่ร่ำรวยมากกว่า ประการที่สามความยากจน และความต้องการ โอกาสในชีวิตยังคงเป็นแรงผลักดันที่สำคัญของการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติ (สุรสมกฤษณะ จูฑะ. 2546 : 19-24) ประการที่สี่ปัญหาของแรงงานข้ามชาติซับซ้อน และหลากหลายมากขึ้น เช่น เกี่ยวข้องกับการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การขยายตัวของแก๊งค์ได้ดินข้ามชาติที่ทำธุรกิจผิดกฎหมาย เช่นการลักลอบขนคนเข้าเมือง การลักลอบค้าประเวณี และยาเสพติด ประการที่ห้าแรงงานข้ามชาติเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นว่าสังคมนานาชาติในโลกสมัยใหม่มีการติดต่อเชื่อมโยงกันทางเศรษฐกิจ การเมือง การติดต่อสื่อสาร และสังคมวัฒนธรรมมาก ปัจจุบันการย้ายถิ่นเป็นเรื่องของการเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนของประเทศที่มีความพร้อมมากกว่า

ปัญหาอย่างหนึ่งที่เกิดจากการย้ายถิ่นฐานของแรงงาน คือ การละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงานข้ามชาติที่เกิดขึ้น ได้แก่ การถูกขูดรีด

จากนายหน้าในระหว่างการแข่งขันแรงงานข้ามประเทศ การที่ต้องเผชิญกับสภาพการทำงานที่
 เลวร้าย การถูกทำร้ายร่างกาย และล่วงละเมิดทางเพศ การถูกกระทำด้วยความรุนแรงจากเจ้า
 หน้าที่รัฐ และการได้รับความรุนแรงเชิงอคติทางชาติพันธุ์ (กฤตยา อาชวนิจกุล. 2546 : 23)
 การดำรงอยู่ของสังคมแห่งความกลัวนี้เองที่ช่วยเสริมสร้างให้ ความรุนแรงทางกายภาพเกิดขึ้น
 ซ้ำแล้วซ้ำเล่า ทำให้การกดขี่ขูดรีดคนข้ามชาติเหล่านี้เกิดขึ้นเหมือนเป็นเรื่องปกติจนกระทั่ง
 กลายเป็นแนวนโยบายแนวปฏิบัติของรัฐ และกลายเป็นความชอบธรรมให้แก่ความรุนแรงใน
 รูปแบบต่างๆ (ทศพล ทรรศนกุลพันธ์. 2553 : 6) จากสภาวะแวดล้อม และสถานการณ์แนวคิด
 การจัดระเบียบโลกใหม่ และกระแสโลกาภิวัตน์เป็นแรงบังคับให้เกิดปัญหาต่อความมั่นคงรูป
 แบบใหม่ขึ้น ซึ่งปัญหาภัยคุกคามในมิติใหม่นี้ ประกอบด้วย ปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ ผู้มี
 อิทธิพลปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบ
 ลิ่นค้าหนีภาษี โรคระบาด ผู้หลบหนีจากการสู้รบ และความอดอยาก ซึ่งเป็นมลภาวะความมั่ง
 คงของสังคม และมนุษย์ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก
 (กรุงเทพธุรกิจ การเมือง : ทศนวิจารย์. 2553 : 8)

ผลกระทบจากแนวคิดกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
 เศรษฐกิจการเมือง และการรุกรานทางวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตดั้งเดิม (ชนากร
 พรหมหาญ. 2554 : 9) ในภาวะการณ์ขาดแคลนแรงงานระดับไร้ฝีมือ และกึ่งไร้ฝีมือในบาง
 ประเภทกิจการที่แรงงานไทยไม่นิยมทำงาน เช่น งานรับใช้ในบ้านงานประมงทะเล
 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับประมงทะเลงานภาคเกษตรกรรมงานก่อสร้าง ฯลฯ เป็นปัจจัยสำคัญ
 ที่ทำให้แรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านเคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็น
 จำนวนมากจึงอาจตกเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกบังคับใช้แรงงานการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ
 (วินัย คะห์ตัน. 2553 : 9) ปัจจัยดังกล่าวนั้นในประเทศไทยก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดการย้าย
 ถิ่นคือการที่ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมากจนทำให้เกิดการขาดแคลน
 แรงงานในภาคอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมการอพยพย้ายถิ่นจากประเทศพม่าไม่ใช่ลักษณะ
 ของการเข้าตามตรอกออกตามประตู ไม่ใช่การเดินทางอย่างสง่างามผ่านด่านที่เปิดอย่างเป็นทางการ
 แต่เป็นลักษณะของการ “ลอดรัฐ” เข้ามาตามช่องทางต่างๆ เมื่อมีการเคลื่อนย้ายคนกลุ่ม
 นี้เข้ามาจำนวนมากนอกเหนือจากสถาน ภาพการเข้ามาเป็นแรงงานแล้วนับสำคัญของการเป็นผู้
 หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายก็ติดตามมาอย่างยากจะหลีกเลี่ยงได้ (อติสร เกิดมงคล. 2546 : 1)
 การฝ่าฝืนกฎหมายคุ้มครองแรงงานการถูกหน่วงเหนี่ยวกักขัง และทารุณกรรมซึ่งส่งผลกระทบ

ต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีแรงงานเวทีการค้าระดับภูมิภาค และในระดับการค้าโลก (พงษ์เทพ สันติกุล. 2548 : 12) การบังคับใช้กฎหมายหย่อนยาน และมีการเลือกปฏิบัติเกิดสภาพหย่อนยานของอำนาจรัฐ และภูมิคุ้มกันของสังคมไทยต่ำลง ปัญหาแรงงานต่างด้าวยังเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง โดยเฉพาะประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่เชื่อมโยงและพึ่งพิงกับต่างประเทศสูงดังเช่นประเทศไทย โดยจะส่งผลกระทบต่อ (Global Trends and Implications to Thailand) คือ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะประชากร (New Demographics) เกิดภาวะงบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น การเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศกำลังพัฒนาไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว (Mobility of Labour) โดยเฉพาะแรงงานฝีมือหรือแรงงานที่มีความรู้ (Skilled Labor or Knowledge Labor) ซึ่งเป็นที่ต้องการ และมีบทบาทมากในระบบเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้ามจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีทักษะต่ำไปยังประเทศกำลังพัฒนาเพื่อลดจำนวนแรงงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว ความเหลื่อมล้ำของความรู้ (Knowledge Divide) จะเกิดขึ้นในระดับระหว่างประเทศ และในระดับประเทศ ซึ่งเกิดขึ้นจากความไม่เท่าเทียมกันของความสามารถ ปัญหาการขาดแรงงานที่มีความรู้ และทักษะ จากการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พบว่าการจ้างงานต่ำที่สุดต้องใช้แรงงานต่างด้าวเข้ามาจะปล่อยให้เศรษฐกิจไทยเคลื่อนไปตามกระแสโลก (ชัยญาพรรณ เรือนทิพย์. 2548 : 28-30) การเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งเชิงบวก และลบต่อสังคมไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2548 : 24-25)

การเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะพม่า ลาว และกัมพูชาเข้ามาในประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี เห็นได้จากสถิติของผู้ต้องขังที่รอการผลักดันส่งกลับประเทศต้นทางของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองโดยมีชาวพม่าจำนวนมากที่สุด ปัจจุบันมีผู้ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายสามัญชาติไม่น้อยกว่า 1.5 - 2 ล้านคน ในจำนวนนี้มีเด็ก และผู้หญิงที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ (ทศพล ทรรศนกุลพันธ์. 2549 : บทความ) ในด้านปัญหาอาชญากรรมยาเสพติด และความพลัดถิ่นในชีวิต และทรัพย์สินจากสถิติของสำนักงานแผนงาน และงบประมาณสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีข้อมูลอาชญากรรมที่แรงงานข้ามชาติเป็นตัวเสริมที่ทำให้ปัญหาสังคมเพิ่มขึ้นนอกจากนี้ยังมีปัญหาเด็กถูกแรงงานข้ามชาติที่ติดตามหรือเกิดในประเทศไทยมักประสบปัญหาทางด้านสถานะบุคคล และการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาจากสถิติของกระทรวงศึกษาธิการเด็กถูกแรงงานต่างด้าวเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

น้อย สาเหตุเกิดจากสถานศึกษาอ้างว่าเด็กไม่มีสัญชาติไทย และปัญหาด้านงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ (อดิศร เกิดมงคล. 2552 : 17)

ผลกระทบทางสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมการเพิ่มจำนวนของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเป็นปัญหาต่อการเป็นพาหนะนำโรคติดต่อเช่นมาเลเรีย วัณโรค เหาซ้าง ใช้เลือดออกโรคเรื้อน ใช้กาฬหลังแอ่น สาเหตุเกิดจากการเข้ามาโดยไม่ได้รับการตรวจโรค การเข้าถึงสิทธิด้านสุขภาพ แรงงานที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนอนุญาตทำงาน และไม่มีบัตรประกันสุขภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพด้านสาธารณสุขของประชากรของไทยในขณะเดียวกันปัญหาขยะมูลฝอย สาเหตุเกิดมาจากการขาดระเบียบของแรงงานต่างด้าว และความเห็นแก่ได้ของเจ้าของสถานที่โดยไม่ใส่ใจต่อสภาพสิ่งแวดล้อมทำให้แรงงานต้องอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่แออัด สกปรก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ และอนามัยของแรงงานต่างด้าว และสังคมไทย (กรมประชาสัมพันธ์. 2548 : 6)

ผลกระทบทางเศรษฐกิจการมีแรงงานข้ามชาติมาทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตทำให้ไทยมีรายได้อัตราเพิ่มสูงขึ้นขณะเดียวกันก็เกิดผลกระทบทางการค้าระหว่างประเทศ (WTO) เป็นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้า การปิดกั้นการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิตของประเทศผลกระทบต่อโครงสร้างค่าจ้างแรงงานไทย และการแข่งขันทางธุรกิจของแรงงานต่างด้าว (กรมการจัดหางาน. 2553 : 24-30) ผลกระทบด้านแรงงาน และอัตราการมีงานทำอาจเข้าช่วยทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนในภาคการผลิตต่างๆ โดยเฉพาะงานในระดับล่างที่สกปรกอันตราย และเสี่ยง ซึ่งคนท้องถิ่นหลีกเลี่ยงที่จะทำ ในด้านลบการมีแรงงานต่างชาติทำให้เกิดภาวะการกดค่าแรงของแรงงานท้องถิ่น และอำนาจในการต่อรอง และสิทธิแรงงานของคนท้องถิ่นน้อยลงเพราะนายจ้างมีตัวเลือกมาก ซึ่งอาจส่งผลถึงเงื่อนไขการทำงาน และการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ (อดิศร เกิดมงคล. 2009 : 17)

ผลกระทบด้านการเมือง และความมั่นคงภายในประเทศการมีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในประเทศไทยเป็นจำนวนมากกระจุกกระจายตามพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศตัวเลขโดยประมาณแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 3 ล้านคนประกอบกับนโยบายบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ การเอารัดเอาเปรียบ และอคติทางชาติพันธุ์ ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยทั้งในระยะสั้น และระยะยาว และยังส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน (กรุงเทพธุรกิจ การเมือง:ทัศนวิจารณ์. 2553 : 8) การที่คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก โดยหากภาครัฐไม่มีมาตรการควบคุม

คนต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพ ในระยะยาวอาจทำให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงของประเทศได้ (กรมการจัดหางาน. 2553 : 7) รัฐบาลควรจะหาทางรับมือกับปัญหา และหาแนวทางจัดการอย่างเป็นรูปธรรมระดมสรรพกำลังจากฝ่ายต่างๆ (กรมลทของธรรมชาติ และดำรง ธรรมารักษ์. 2529 : 69) ซึ่งวิธีแก้ปัญหามาแบบเดิมๆ คือ จับกุม ส่งกลับ เพราะตามหลัก พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงานข้ามชาติ พ.ศ. 2541 หรือปฎิญญาเซนู หรือกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ได้ระบุถึงระเบียบปฏิบัติแนวทางไว้ชัดเจนแรงงานข้ามชาติมีความพยายามที่จะหลบหนีเข้าเมืองหลากหลายรูปแบบทำให้หน่วยงานความมั่นคงแก้ปัญหาไม่ได้ (อนันท์ อาภาภิรม. 2529 : 11) ภายใต้รัฐธรรมนูญของไทยได้คุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าวไว้ด้วยหลักการเคารพเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของทุกคนโดยปราศจากการแบ่งแยกทางชาติพันธุ์ และการเลือกปฏิบัติ การครอบงำ การขูดรีดเอารัดเอาเปรียบการแบ่งแยกชนชั้น และการกีดกัน โอกาสของชนชาติอื่นที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทยในการพัฒนาความเป็นอยู่ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเพื่อดำรงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนไว้ (กรมการจัดหางาน. 2553 : 56)

แรงงานข้ามชาติกระบวนการจัดการที่ฝืนธรรมชาติ ปัญหาแรงงานข้ามชาติหรือที่เรียกกันติดปากว่าแรงงานต่างด้าวแม้จะถูกหีบขยักขึ้นมาเป็นวาระแห่งชาติในทุกรัฐบาล แต่ดูเหมือนว่าปัญหาต่างๆยังไม่คลี่คลายแต่กลับทวีความรุนแรงมากขึ้น (ขงยุทธ แฉล้มวงษ์. 2554 : 35) ปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยยังต้องการการบริหารจัดการที่ดี จากผลสำรวจพบว่าแรงงานต่างด้าวจำนวนมากอยู่โดยผิดกฎหมายเปลี่ยนอาชีพ เปลี่ยนนายจ้างตลอดเวลาทำงานไม่ตรงกับที่ได้รับอนุญาต และที่สำคัญแรงงานกลุ่มนี้ไม่ได้รับการดูแลตามที่กฎหมายแรงงานกำหนด ดร.ขงยุทธ สะท้อนภาพการใช้แรงงานระดับล่างว่าประเทศไทยยังอยู่ในภาวะตึงตัวอยู่มาก แต่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็ยังฝืนใช้กันอยู่ประมาณ 6 ล้านกว่าคนในขณะที่คนจบปริญญาตรีมีจำนวนเท่าๆ กับคนที่จบระดับประถมศึกษา ที่สำคัญคนที่จบปริญญาตรียังว่างงานอยู่เป็นแสนคน หากย้อนกลับไปในอดีตจะพบว่าประเทศไทยใช้แรงงานต่างด้าวในธุรกิจก่อสร้างประมงเท่านั้น ต่อมาแรงงานต่างด้าวได้ขยายไปในอุตสาหกรรมต่างๆจนปัจจุบันมีแรงงานต่างด้าวอยู่ในแทบทุกอุตสาหกรรมแรงงานต่างด้าวจึงกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลแก้ไม่ตก แม้ที่ผ่านมารัฐบาลจะพยายามหาทางออกที่ดีที่สุดด้วยการผ่อนผันให้นำแรงงานต่างด้าวเข้ามาอยู่ในระบบอย่างถูกกฎหมายจัดให้มีการขึ้นทะเบียนแต่ปัญหาต่างๆก็ไม่ได้หายไป ยิ่งรัฐบาลเปิด โอกาสให้แรงงานต่างด้าวจดทะเบียนทำงานในประเทศไทยได้อย่างถูกกฎหมาย

จำนวนแรงงานต่างด้าวก็ยิ่งขยับขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาแรงงานต่างด้าวเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตกเพราะ หากจังหวัดไหนจ้างแรงงานต่างด้าวมกค่าจ้างแรงงานก็ต่ำลงไปด้วยโอกาสที่คนไทยจะมีงานทำก็น้อย ผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานราคาถูกไม่ได้ดูแลในเรื่องของสวัสดิการการคุ้มครอง อันตรายจากการทำงาน (ประชาชาติธุรกิจ กุมภาพันธ์. 2554 : 45) ข้อมูลเหล่านี้ในเชิงนโยบาย จะเห็นได้ชัดว่าทั้งภาครัฐ และเอกชนยังไม่ประสบความสำเร็จในการลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว เพราะทุกภาคส่วนมีแต่พูดถึงการใช้แรงงานต่างด้าวในจำนวนที่มากขึ้นตลอดเวลา ดร.ยงยุทธ เห็นว่าอุตสาหกรรมต้องไม่ฝืนกระแสโครงสร้างประชากรของประเทศ อุตสาหกรรมใดที่มีความต้องการใช้แรงงานระดับล่างควรเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีแทนแล้วพัฒนาแรงงานในสาขาที่ขาดแคลนอย่างเข้มข้น เพื่อรองรับอุตสาหกรรมไทยที่กำลังเติบโตแบบไม่หยุดยั้ง (ประชาชาติธุรกิจ กุมภาพันธ์. 2554 : 8)

การย้ายถิ่นมิใช่เพียงการย้ายแรงงาน และมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในแง่ที่เป็น การโยกย้ายปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ยังรวมพิจารณาด้วยว่าการย้ายถิ่นเป็นการโยกย้ายทุน มนุษย์ ขณะเดียวกันจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจในระหว่างที่ย้ายออกกับที่ที่ย้ายเข้าที่ทำให้ ถือได้ว่าการย้ายถิ่นเป็นการเพิ่มค่าทุนมนุษย์ (อรุณชัย ชัยญาณ. 2545 : 14) และด้วยเหตุนี้การ ย้ายถิ่นจึงเป็นการลงทุนมนุษย์ด้วย แนวความคิดเช่นนี้จะเห็นได้ชัดเจนจากการศึกษาถึงการย้าย ถิ่นของชาวยุโรปไปยังอเมริกาเหนือในระยะแรกๆ และได้คำนวณประมาณค่าผลได้ตัวเงินจาก ทุนมนุษย์ ที่สหรัฐอเมริกาได้รับเพิ่มขึ้นเป็นรายปีไว้ ในประเด็นเช่นนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าทักษะ ทางเศรษฐกิจนั้นถือว่า การย้ายของประชากร โดยสมัครใจนั้นเกิดจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญระหว่างที่ที่ย้ายออกกับที่ที่ย้ายเข้า หรือการมีงานทำ เป็นต้น (ประชาชาติธุรกิจ กุมภาพันธ์. 2554 : 6) ถ้าหากวิเคราะห์เชิงจุลภาคของการย้ายถิ่นระดับบุคคล จะพบว่าการที่มีความแตกต่าง ในด้านค่าจ้าง และรายได้ย่อมแสดงว่าในท้องถิ่นเดิมที่ราคาทุนมนุษย์ต่ำกว่าราคา ตลาดที่ควรจะเป็นเมื่อตลาดแรงงานเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ ซึ่งประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับ ตลาด และความแตกต่างในรายได้ และค่าจ้างด้วยก็จะเป็นเหตุให้เกิดการย้ายถิ่น ส่วนในแง่มห ภาคนั้น (อรุณชัย ชัยญาณ. 2545 : 31) การย้ายถิ่นภายในประเทศสำหรับประชากรในวัยแรง งานจะมีผลเท่ากับการเคลื่อนย้ายแรงงานจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่ง ซึ่งถ้าหากตลาด แรงงานในระบบเศรษฐกิจนั้นมีความสมบูรณ์แล้ว การย้ายถิ่นของแรงงานนั้นก็จะมีผลให้เกิดการ ปรับตัวในกลไกของราคาหรือค่าจ้าง และในที่สุดค่าจ้างสำหรับแรงงานที่มีทักษะในระดับเดียว กันในงานประเภทเดียวกันจะทำกันหมดทุกพื้นที่ของระบบเศรษฐกิจ แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ในประเทศที่ยังไม่พัฒนามีข้อสังเกตทำให้เกิดผลทางลบจากการย้ายถิ่น คือ ความไม่สมบูรณ์ของตลาดแรงงานอันเนื่องมาจากความล้มเหลวของระบบตลาดในเรื่องข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเป็นไปของตลาด หรือจากการเข้าแทรกแซงของรัฐบาลโดยการกำหนดอัตราค่าจ้างที่แตกต่างกันระหว่างพื้นที่ต่างๆของประเทศ (อรรถเพ็ญ วังวิชัย, 2553 : 23) การย้ายถิ่นมักจะมีผู้ติดตามหรือครอบครัวย้ายถิ่นไปด้วย ซึ่งผู้ติดตามดังกล่าวมักจะมีอยู่ในวัยอันเป็นภาระ เป็นผลให้เกิดความต้องการบริการขั้นพื้นฐานขึ้นอย่างมากในพื้นที่ที่มีการย้ายเข้า การขยายตัวของเมืองและความเป็นเมือง ในบางกรณีการย้ายถิ่นของประชากรทำให้เกิดความเป็นเมืองขึ้น โดยการตั้งถิ่นฐานใหม่ของผู้ย้ายถิ่น และความเป็นเมืองที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปโดยทิศทางได้ยาก ซึ่งหมายถึงความยากลำบากในการวางแผนพัฒนา และวางผังเมืองเพื่อสร้างสาธารณูปโภคให้เพียงพออย่างเหมาะสม

ภายใต้สภาวะปัจจุบันของสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันกันเพื่อความอยู่รอดทำให้สังคมไทยยังคงมีอคติต่อคนต่างด้าวที่เข้ามาขายแรงงานในประเทศไทย โดยมีทัศนคติว่าคนต่างด้าวมาแย่งงานคนไทย(ทอง ธรรมชาติ และดำรง ธรรมารักษ์, 2529 : 69) มาตรการเร่งด่วนต่อการปฏิบัติต่อแรงงานต่างด้าว คือ การตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับเป็นการเฉพาะเพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานต่างด้าว และเอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษีรายได้ และสามารถลดหรือควบคุมจำนวนแรงงานต่างด้าว (กรมการจัดหางาน, 2553 : 43)

พื้นที่จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง คือ จังหวัดอุบลราชธานี อานาจเจริญ มุกดาหาร และนครพนม มีการค้าแรงงานต่างด้าวได้ทำกันมานานทำกันเป็นขบวนการ โดยมีนายหน้าคนไทยติดให้นายหน้าคนลาวหาแรงงานชาวลาวมาให้ และมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อเปิดทางสะดวกในการลำเลียงแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย (สัมภาษณ์ นายดำ สามารถ, 11 กันยายน 2554) แต่แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานส่วนใหญ่จะเข้ามาด้วยความสมัครใจ ส่วนน้อยที่พ่อแม่หรือญาติๆ อาจบังคับให้มาเพราะเห็นเพื่อนบ้านไปทำงานกลับมาแล้วมีเงินใช้ และสามารถซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้ ดังนั้นหลายคนที่นายหน้าคนไทยจะเป็นผู้ซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ก่อน หรืออาจจะจ่ายเป็นเงินสดให้ก่อน แล้วก็ส่งลูกสาวมาเป็นแรงงานทำงานชดใช้ เพราะนายหน้าจะนำแรงงานขายต่อให้กับนายจ้างซึ่งอาจโกงราคาขึ้นอีก ซึ่งแรงงานต่างด้าวต้องทำงานชดใช้เท่ากับเงินที่นายจ้างจ่ายให้แก่นายหน้าทั้งหมดจึงจะเป็นอิสระและสามารถรับเงินเดือนได้ (สัมภาษณ์ นายอาจ แก้วกล้า, นายด้วง พันนา 12 กันยายน 2554)

ขบวนการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวชาวลาวนี้ ได้ทำกันมาเป็นเวลานานมาแล้ว และในช่วงปัจจุบันการขนแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในไทยก็มีอยู่มาก ซึ่งผู้ที่ร่วมขบวนการ ก็คือเจ้าหน้าที่ตำรวจ หากไม่มีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องวิธีปัญหาในด้านต่างๆ จะตามมามากมาย (สัมภาษณ์ นายชาติ วงษ์อาสา, 10 กันยายน 2554)

ปรากฏการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งเชิงบวก และลบต่อสังคมไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การที่แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก หากไม่มีมาตรการ แนวทาง ควบคุมแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพ ในระยะยาวอาจทำให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคงของประเทศได้ ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาเพื่อให้ทราบว่าการค้าแรงงานต่างด้าวเป็นไปในลักษณะใด มีเหตุปัจจัยใดที่มีอิทธิพลทำให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าว และปรากฏการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างไร ผลการศึกษาครั้งนี้จะนำไปสู่แนวทางในการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวทั้งในระดับนโยบายของชาติ และระดับท้องถิ่น

คำถามการวิจัย

1. ลักษณะการค้าแรงงานต่างด้าวในเขตอนุภูมิภาค 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการค้าแรงงานต่างด้าวในเขตอนุภูมิภาค 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยเป็นอย่างไร
3. ผลที่เกิดจากการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเป็นอย่างไร
4. แนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติ และระดับท้องถิ่นที่ดี มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะการค้าแรงงานต่างด้าวในเขตอนุภูมิภาค 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการค้าแรงงานต่างด้าวในเขตอนุภูมิภาค 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาผลที่เกิดจากการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
4. เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติ และระดับท้องถิ่น

ขอบเขตการวิจัย

1. พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษากำหนดพื้นที่เก็บข้อมูล โดยเลือก 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย คือ จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร และนครพนม โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ได้ใช้รูปแบบการร่วมสังเกตการณ์จากประสบการณ์จริงจากการทำงานของกลุ่มเป้าหมาย

2. ระยะเวลาวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ศึกษาลักษณะการค้าแรงงานต่างด้าว ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าว และศึกษาผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติ และระดับท้องถิ่น

ระยะที่ 3 ประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว

3. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาลักษณะการค้าแรงงานต่างด้าว ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าว และศึกษาผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

1.แหล่งข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

1.1 คั่นคว้าจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์จากผู้รู้ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 50 คน แบ่ง เป็น

ดังนี้

1.2.1 กลุ่มผู้ปฏิบัติการ (ข้าราชการ) ได้แก่ ตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยเรือปฏิบัติการตามลำน้ำโขง และเจ้าหน้าที่ประจำตามช่องข้ามต่างๆ โดยสัมภาษณ์และสอบถามเจาะจงตัวบุคคล จำนวน 15 คน

1.2.2 กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ประกอบการ) ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่ประกอบอาชีพเรือรับจ้างแถบลุ่มแม่น้ำโขง ผู้เคยเข้าร่วมขบวนการค้าแรงงานต่างด้าว ผู้ที่กำลังค้าแรงงานต่างด้าว และผู้เป็นเจ้าของกิจการที่ใช้แรงงานต่างด้าว โดยสัมภาษณ์เจาะจงตัวบุคคล จำนวน 15 คน

1.2.3 กลุ่มแรงงานต่างด้าว ได้แก่ แรงงานต่างด้าวชาวลาว เวียดนาม และพม่า โดยสัมภาษณ์แบบเจาะจงตัวบุคคล จำนวน 20 คน

การวิจัยระยะที่ 2 กำหนดแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติ และระดับท้องถิ่น

1.กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว ด้วยการเสวนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connioysurship) จำนวน 15 คน ได้แก่

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกัน และปราบปรามการหลบหนีเข้าเมือง
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย
5. ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชน
6. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสาธารณสุข
7. ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ

2. การเสวนากลุ่ม

จัดเสวนากลุ่มโดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านร่วมเสวนาตามหัวข้อประเด็นที่กำหนด

การวิจัยระยะที่ 3 ประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการทำประชาพิจารณ์ ได้แก่ ผู้มีความรู้ความสามารถผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องแรงงานต่างด้าว

2. การจัดประชาพิจารณ์

จัดให้มีการประชาพิจารณ์โดยการประเมินรูปแบบแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
2. แรงงานต่างด้าว หมายถึง แรงงานที่ไม่มีสัญชาติไทย และเป็นแรงงานในระดับรากหญ้า
3. แรงงานข้ามชาติ หมายถึง บุคคลซึ่งจะถูกว่าจ้างให้ทำงาน กำลังถูกว่าจ้างหรือเคยถูกว่าจ้างทำงาน โดยได้รับค่าตอบแทนในรัฐที่ตนไม่ได้เป็นคนของชาตินั้น
4. การค้าแรงงานต่างด้าว หมายถึง การซื้อขายแรงงานต่างด้าวต่างๆ ไป เพื่อเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรไทยโดยผิดกฎหมาย เช่น การขายแรงงานต่างด้าวแก่ผู้ประกอบการ โดยแรงงานต่างด้าวนั้นไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวแต่อย่างใด และการขายแรงงานเพื่อการค้าประเวณี การค้าแรงงานภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม เป็นต้น
5. ผลกระทบจากการค้าแรงงานต่างด้าว หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำที่แรงงานต่างด้าวหรือคนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวได้เป็นผู้กระทำไว้ซึ่งผลที่ได้รับอาจจะเป็นผลดีหรือไม่ดีก็ได้ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ดังนี้
  - 5.1 ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำของแรงงานต่างด้าวทั้งผลดี และผลเสียที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการเงินของภาครัฐ ทรัพยากร การ

เพิ่มผลผลิตทางเกษตร และอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และรวมทั้งรายได้ของประชากร และรายได้ของประชาชาติซึ่งภาครัฐจะนำมาใช้ในการทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง และให้ประชากรของชาติมีฐานะอันสมบูรณ์พูนสุข

5.2 ผลกระทบทางด้านสังคม หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำของแรงงานต่างด้าวทั้งผลดี และผลเสียที่เกี่ยวกับด้านสังคม ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของภาครัฐที่มุ่งตรงต่อสถานะความสงบสุขในสังคม และจิตใจของประชากร เพื่อเสริมสร้างให้ประชากร ในชาติมีความรู้ความสามารถ มีศาสนา มีศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม เพื่อให้สังคมดำรงอยู่อย่าง เป็นระเบียบเรียบร้อย ร่มเย็นเป็นสุข โดยทั่วกัน และให้ได้รับความยุติธรรมเสมอภาคเท่าเทียมกันให้มากที่สุด

5.3 ผลกระทบทางการเมือง หมายถึง ผลที่เกิดจากการกระทำของแรงงานต่างด้าวทั้งผลดี และผลเสียที่เกี่ยวกับด้านการเมือง ที่ส่งผลต่อความมั่นคงในการดำเนินการปกครองของรัฐหรือของบ้านเมืองโดยตรง และยังรวมตลอดถึงงานฝ่ายบริหารที่ต้องใช้ นโยบายกับต่างประเทศ ได้แก่ การเมืองภายในประเทศ และการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนในชาติ

6. อนุภูมิภาค 4 จังหวัดชายแดนลุ่มแม่น้ำโขง หมายถึง จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 4 จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร และนครพนม ใน 4 จังหวัดนี้จะเกิดเหตุการณ์ชาวลาวลักลอบเข้ามาทำงานในฝั่งไทยโดยผิดกฎหมายจำนวนมาก

7. การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว หมายถึง การกำหนดทิศทางการปฏิบัติต่อแรงงานต่างด้าว ทั้งในด้านสวัสดิการ การจัดระบบระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโดยการกำหนดนโยบาย และวางแผนรูปแบบในการวางกฎเกณฑ์ เพื่อไม่ให้แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาต่อสังคม และประเทศชาติ

8. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการค้าแรงงานต่างด้าว หมายถึง สิ่งที่เป็นแรงขับให้แรงงานต่างด้าวมีความต้องการที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นแรงขับภายนอก เช่น ความเจริญของประเทศไทย ความทันสมัย ภาวะขาดแคลนแรงงานต่างด้าวของไทย เป็นต้น และแรงขับภายในของแรงงานต่างด้าว เช่น ทักษะ ค่าจ้าง การเอาอย่าง เป็นต้น

9. ข้อเสนอเชิงนโยบาย หมายถึง สาระสำคัญที่จัดทำเป็นเอกสารในเรื่องที่ปฏิบัติได้ อธิบายได้มีที่มาของสาระสำคัญในเนื้อหา เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดผลเชิงประจักษ์แก่กลุ่ม เป้าหมายได้อย่างชัดเจน และมีประสิทธิผล

10. ลอดรัฐ หมายถึง การลักลอบเข้าเมืองโดยพยายามหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ หลีกเลียงที่จะเข้าเมืองตามจุดผ่านแดนถาวรแต่จะเข้ามาตามเส้นทางหลบหลีกตามแนวชายแดน ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแล

11. เสี่ยว หมายถึง เพื่อนสนิทที่มีความผูกพันทางจิตใจมาก เป็นเพื่อนรักเพื่อนสนิทที่ ไว้วางใจกันได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับประโยชน์ที่เป็นประเด็นหลักดังนี้

1. ได้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ในระดับนโยบาย และการนำไปปฏิบัติ
2. ได้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อนักวิชาการที่จะนำไปสู่การวางแผนนโยบาย สร้างองค์ความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณชนต่อไป และสามารถนำไปเป็นกรอบแนวคิด ในการที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหา บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวต่อไปได้
3. ได้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ อันจะเป็นข้อมูลเชิงลึกในการวาง กรอบนโยบาย ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ในการแก้ไขปัญหาหรือการบริหารจัดการแรงงาน ต่างด้าวที่ดีได้ต่อไป
4. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าแรงงานต่างด้าวที่มีประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการผลกระทบจากการค้าแรงงานต่างด้าว